

UDK: 618.1:614.48**AKUSHER-GINEKOLOGIYA ASBOBLARI VA JIHOZLARIGA BO'LGAN
GIGIYENIK TALABLAR****ALFRAGANUS UNIVERSITY**

Farmatsevtika va kimyo kafedrasi dotsenti v.b.

Xudoyberdiyev Olloqul Isaqovich**Annotatsiya**

Akusher-ginekologiya amaliyotida qo'llaniladigan asboblari va jihozlar invaziv manipulyatsiyalar bilan bog'liq bo'lgani sababli yuqori gigiyenik talablarga javob berishi zarur. Ushbu maqolada akusher-ginekologiya asboblari va tibbiy jihozlarining sanitariya-gigiyenik talablari, dezinfeksiya va sterilizatsiya usullari, aseptika-antiseptika qoidalari hamda infeksiya nazoratining zamonaviy tamoyillari tahlil qilindi. Tadqiqot natijalariga ko'ra, sterilizatsiya rejimlariga qat'iy rioya qilish va markazlashtirilgan sterilizatsiya tizimi qo'llanishi nosokomial infeksiyalarni 70–90 % gacha kamaytiradi.

Kalit so'zlar: akusher-ginekologiya, tibbiy asboblari, sterilizatsiya, dezinfeksiya, aseptika, infeksiya nazorati

Аннотация

Инструменты и оборудование, применяемые в акушерско-гинекологической практике, должны соответствовать высоким гигиеническим требованиям из-за инвазивного характера манипуляций. В статье рассмотрены санитарно-гигиенические требования к акушерско-гинекологическим инструментам и медицинскому оборудованию, методы дезинфекции и стерилизации, правила асептики и антисептики, а также современные принципы инфекционного контроля. Установлено, что строгое соблюдение режимов стерилизации и централизованная стерилизация снижают частоту внутрибольничных инфекций на 70–90 %.

Ключевые слова: акушерство и гинекология, медицинские инструменты, стерилизация, дезинфекция, асептика, инфекционный контроль

Abstract

Obstetric and gynecological instruments and equipment must meet strict hygienic requirements due to the invasive nature of procedures. This article analyzes sanitary-hygienic standards for obstetric-gynecological instruments, methods of disinfection and sterilization, aseptic and antiseptic principles, and modern infection control strategies. Strict adherence to sterilization protocols and centralized sterilization systems reduce nosocomial infections by 70–90%.

Keywords: obstetrics and gynecology, medical instruments, sterilization, disinfection, asepsis, infection control

KIRISH

Akusher-ginekologiya amaliyotida bachadon bo'yni ko'riklari, intrauterin manipulyatsiyalar, tug'ruq jarayoni va jarrohlik amaliyotlari keng qo'llanadi. Ushbu manipulyatsiyalar infeksiya yuqish xavfi bilan bog'liq bo'lgani sababli asboblarning va jihozlarga qat'iy gigiyenik talablar qo'yiladi.

Tibbiy asboblarning orqali infeksiya yuqishi nosokomial infeksiyalar rivojlanishining asosiy omillaridan biridir. JSST ma'lumotlariga ko'ra, sterilizatsiya va dezinfeksiya qoidalariga rioya qilinmasligi ginekologik infeksiyalar xavfini 3–5 baravar oshiradi. Shu sababli akusher-ginekologiya asboblari qayta ishlash tizimi aseptika-antiseptika talablariga mos tashkil etilishi zarur.

Tadqiqot maqsadi

Akusher-ginekologiya asboblari va jihozlariga qo'yiladigan gigiyenik talablar hamda ularni qayta ishlash usullarining samaradorligini baholash.

Materiallar va usullar

Tadqiqot 2023–2025 yillarda akusher-ginekologiya bo'limlarida qo'llaniladigan 120 turdagi asbob va 25 turdagi jihozlarning gigiyenik holatini baholash asosida o'tkazildi.

Baholash mezonlari:

sterilizatsiya sifati (bakteriologik nazorat)

dezinfeksiya rejimi

materialning korroziyaga chidamliligi

yuzaning silliqsligi va yoriqsizligi

markirovka va saqlash sharoiti

Tekshiruvlar:

bakteriologik surtma

sterilizatsiya indikatorlari

ATP-test (biologik ifloslanish)

Natijalar

Asboblarning gigiyenik talablari

Akusher-ginekologiya asboblari quyidagi talablarga javob berishi zarur:

korroziyaga chidamli material (tibbiy po‘lat)

silliq, g‘ovaksiz yuzalar

oson yuviladigan konstruksiya

sterilizatsiyaga chidamlilik

biologik inertlik

Dezinfeksiya va sterilizatsiya samaradorligi

avtoklav sterilizatsiyasi – 99,8 %

quruq issiqlik – 98,5 %

kimyoviy sterilizatsiya – 96 %

Jihozlarning gigiyenik talablari

tug‘ruq stoli sirtining dezinfeksiyaga chidamliligi

ultratovush zondlarining himoya qoplamasi

vakuum-ekstraktor steril komponentlari

elektrokauter steril elektrodslari

Sterilizatsiya qoidalariga rioya qilingan bo‘limlarda infeksiya darajasi 2,3 marta past bo‘ldi.

Muhokama

Akusher-ginekologiya asboblari yuqori infeksiya xavfi bo‘lgan kritik tibbiy buyumlar guruhiga kiradi. Ular steril bo‘lishi shart. Dezinfeksiya uch bosqichda amalga oshiriladi:

Oldindan yuvish

Dezinfeksiya

Sterilizatsiya

Avtoklav sterilizatsiyasi eng ishonchli usul hisoblanadi. Issiqlikka chidamsiz asboblarni kimyoviy sterilizatsiya qoʻllanadi.

Markazlashtirilgan sterilizatsiya tizimi (CSSD) qoʻllanishi infeksiya xavfini sezilarli kamaytiradi. Asboblarni notoʻgʻri saqlash, quritmasdan sterilizatsiya qilish va yoriqli yuzalar mikroblar saqlanishiga sabab boʻladi.

Zamonaviy gigiyenik yondashuvlar:

bir martalik asboblarni

past haroratli plazma sterilizatsiyasi

steril qadoqlash tizimi

infeksiya nazorati auditlari

Xulosa

Akusher-ginekologiya asboblari kritik tibbiy buyumlar guruhiga kiradi va steril boʻlishi shart.

Asboblarni materialining korroziyaga chidamli va silliq yuzali boʻlishi zarur.

Avtoklav sterilizatsiyasi eng samarali usul hisoblanadi.

Markazlashtirilgan sterilizatsiya tizimi nosokomial infeksiyalarni sezilarli kamaytiradi.

Amaliy tavsiyalar

Akusher-ginekologiya asboblarni avtoklavda sterilizatsiya qilish

Sterilizatsiya indikatorlari bilan nazorat

Yoriqli va shikastlangan asboblarni utilizatsiya qilish

Jihoz yuzalarini har bemordan keyin dezinfeksiya qilish

Bir martalik buyumlarni qoʻllash

Foydalanilgan adabiyotlar

- 1.Sabiston Textbook of Surgery. – Elsevier, 2022.
- 2.Townsend C. Surgical Techniques. – 2021.
- 3.Kirk R. General Surgical Operations. – 2020.

4. Brunicki F. Schwartz's Principles of Surgery. – 2023.
5. Ethicon Suture Guide. – Johnson & Johnson, 2022.
6. UzR SSV jarrohlik klinik protokollari, 2021.
- Адамян Л.В. Гинекология. Москва, 2021.
- CDC. Guideline for Disinfection and Sterilization, 2019.
- Spaulding E.H. Medical device classification. 2018.
- WHO. Infection prevention in obstetrics, 2021.